

HOLTÅLEN KOMMUNE

– mulighetenes kommune

Vår dato
28.02.2020

Vår referanse
19/1953-8

Vår saksbehandler:
Konsulent Katrine Ustad, tlf. 47607362

Deres dato

Deres referanse

Til
Det kongelige kommunal- og
moderniseringsdepartement

Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

MELDING OM VEDTAK

Melding om vedtak i kommunestyresak 7/20

Kommunestyret behandlet i møte **27.02.2020** sak **7/20**. Følgende vedtak ble fattet:

- Holtålen kommune er positiv til at det innføres en kommunal konsultasjonsplikt i sameloven.
- Utkast til konsultasjonsveileder som følger høringen må bli mer tydelig på hvilke saker som utløser konsultasjonsplikt og hvem som har konsultasjonsrett.

Med hilsen
HOLTÅLEN KOMMUNE

Katrine Ustad
Konsulent

Vedlegg: Samlet saksframstilling

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 19/1953

Forslag til endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) og utkast til veileder for kommuner og fylkeskommuner

---

Saksbehandler:	Marius Jermstad	Arkiv:
Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
13/20	Formannskapet	25.02.2020
7/20	Kommunestyret	27.02.2020

Vedlegg:

1. Brev fra KMD av 29.11.2019	1
2. Konsultasjonsveilder	2

Andre dokumenter i saken:

Reg. dato	S	Dokumenter inngående/utgående
29.11.2019	I	17/1618-103 Høring - forslag til endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) og utkast til veileder for kommuner og fylkeskommun
12.12.2019	I	Endringer i sameloven mv. (konsultasjoner)

Saksopplysninger:

KRD har foreslått å innføre en konsultasjonsplikt for kommuner og fylkeskommuner når det gjelder samiske spørsmål. Det vises til vedlagt brev og utkast til veileder for konsultasjon.

Vurdering:

En lovfestet rett til konsultasjon for ulike interesser, i dette tilfelle samiske interesser er positivt. På mange måter er dette i tråd med Kommunelovens kap. 12 om Innbyggermedvirkning. Så er spørsmålet om de samiske interessene krever en ekstra lovhjemmel.

Det norske storsamfunnets forhold til den samiske befolkningen er en historie med mange farger.

Fra lappekommisjon og fornorskningspolitikk, til et tidsskille med Altasaken, med påfølgende opprettelse av sameting, samerettsutvalg til nå endringen i sameloven. Det er også en del rettsavgjørelser knyttet til reindrift som peker i klar retning styrking av de samiske interessene (Selbudommen, Korsjøfjelldommen, Tufsingdalsdommen og Girjasdommen (Sverige)). Alle rettsavgjørelsene tyder i for stor grad på at same- og reindriftspolitikken utøves av rettsvesenet og ikke Stortinget.

I så måte er den foreslåtte endringen i sameloven om konsultasjonsplikt et tiltak i en lang rekke.

Konsultasjonsplikten inneholder omtrent det samme som var innholdet i FM i Sør-Trøndelags Dialogprosjekt mellom kommunen og reindriften, her dialog (konsultasjon) med sikte på enighet var det bærende buskap. Så kan det sikkert diskuteres hvorvidt disse tankene er godt nok forankret i de aktuelle kommunen.

Når det gjelder selve konsultasjonsordningen, finner en forslaget egentlig veldig diffust. Hvem representerer det samiske er det vanskelig å få tak i. Likeledes hvilke saker det kan gjelde, spesielt fordi tiltak etter plan og bygningsloven som hovedregel ikke omfattes av ordningen. Rent umiddelbart ser en kun forskrift etter motorferdselsloven som det eneste området loven kunne gjelde for Holtålen kommune. Her har imidlertid den sentrale forskriften klare bestemmelser om forholdet til reindriften, der minst 2/3 av konsultasjonsbehovet ivaretas.

Dersom en skal innføre en lovbestemt konsultasjonsplikt, må denne være langt klarer enn det forslaget som nå foreligger. Det eneste en oppnår med å vedta loven, men den tilhørende konsultasjonsveileder, er at det skapes mange usikkerhetsfaktorer som vil kunne medføre stor ressursbruk fra alle parter. Konkret kan en tenke seg at kommunen ikke konsulterer samiske interesser, fordi en ikke klarer å se de, dette påklages som saksbehandlingsfeil i klagebehandling, og Fylkesmannen opphever kommunens vedtak (gjørne under tvil) på denne bakgrunn.

Det er også et tankekors at loven og veilederen i den store sammenhengen regulerer relativt ubetydelige forhold. Nå er det slik at staten har en konsultasjonsplikt, men når en ser på den mengde konflikter som oppstår selv med samiske kjerneinteresser

som reindrift, burde kanskje staten først sett på sin egen praktisering av konsultasjonsordningen før man pålegger kommunene en ordning som staten selv ikke har klart å få til å fungere. Jeg tenker her på et utall vindkraft og gruveutbyggingsaker. Det kan synes som om staten i svært liten grad har klart å bruke konsultasjonsordningen til å oppnå enighet med de samiske interessene.

En vil derfor ikke tilrå at den foreslåtte konsultasjonsplikten vedtas.

Dersom en skal vedta en slik konsultasjonsplikt, forutsettes følgende:

- Det må bli langt tydeligere hvilke saker dette gjelder og hvem som skal ivareta de samiske interessene
- Staten må kunne dokumentere overfor kommunene at statens konsultasjonsplikt fungerer bedre enn den synes å fungere i dag.

Kopi til:

Det kongelige kommunal- og moderniseringsdepartement, Postboks 8112 Dep ,
0032 OSLO

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Holtålen kommune går imot at det innføres en kommunal konsultasjonsplikt i sameloven som foreslått på det nåværende tidspunkt
2. Dersom en slik konsultasjonsplikt skal innføres, forutsetter dette at:

Det må bli langt tydeligere hvilke saker dette gjelder og hvem som skal ivareta de samiske interessene

Staten må kunne dokumentere overfor kommunene at statens konsultasjonsplikt fungerer bedre enn den synes å fungere i dag.

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 25.02.2020
Sak: PS 13/20

Resultat:

Arkivsak: 19/1953
Tittel: Forslag til endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) og utkast til veileder for kommuner og fylkeskommuner

Behandling:

Nytt forslag fra Olav Halvor Megård (PP):

Holtålen kommune mener det er helt naturlig at det innføres en konsultasjonsplikt overfor kommunene, da kommunen utgjør den største arealforvalteren i de samiske reinbeiteområdene.

Konsultasjonsveileder skal være et verktøy for kommuner og fylkeskommuner i gjennomføringen av konsultasjonsprosesser og det er viktig at den inneholder en veiledende oversikt over hvilke tiltak som omfattes av konsultasjonsplikten. Konsultasjonsordningens viktigste målsetting er at partene skal komme til enighet.

Holtålen kommune mener at konsultasjonsveileder vil bidra til å spare kommunene og reinbeitedistrikter for ekstra lange klagerunder og påfølgende rettssaker som både fordyrer og forlenger saksprosessene. Det vil også bidra til å øke legitimiteten til de vedtak som fattes. Holtålen kommune mener konsultasjonsplikten bør lovfestes.

Ved avstemming:

Megårds forslag fikk 4 stemmer mot rådmannens forslag som fikk 3 stemmer, og som dermed falt.

Vedtak:

Holtålen kommune mener det er helt naturlig at det innføres en konsultasjonsplikt overfor kommunene, da kommunen utgjør den største arealforvalteren i de samiske reinbeiteområdene.

Konsultasjonsveileder skal være et verktøy for kommuner og fylkeskommuner i gjennomføringen av konsultasjonsprosesser og det er viktig at den inneholder en veiledende oversikt over hvilke tiltak som omfattes av konsultasjonsplikten. Konsultasjonsordningens viktigste målsetting er at partene skal komme til enighet.

Holtålen kommune mener at konsultasjonsveileder vil bidra til å spare kommunene og reinbeitedistrikter for ekstra lange klagerunder og påfølgende rettssaker som både fordyrer og forlenger saksprosessene. Det vil også bidra til å øke legitimiteten til de vedtak som fattes. Holtålen kommune mener konsultasjonsplikten bør lovfestes.

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 19/1953

Forslag til endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) og utkast til veileder for kommuner og fylkeskommuner

Saksbehandler: Marius Jermstad

Arkiv:

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
13/20	Formannskapet	25.02.2020
7/20	Kommunestyret	27.02.2020

Forslag til endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) og utkast til veileder for kommuner og fylkeskommuner

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
/	Formannskapet	
/	Kommunestyret	

Vedlegg:

1. Brev fra KMD av 29.11.2019	1
2. Konsultasjonsveilder	2

Andre dokumenter i saken:

Reg. dato	S	Dokumenter inngående/utgående
29.11.2019	I	17/1618-103 Høring - forslag til endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) og utkast til veileder for kommuner og fylkeskommun
12.12.2019	I	Endringer i sameloven mv. (konsultasjoner)

Saksopplysninger:

KRD har foreslått å innføre en konsultasjonsplikt for kommuner og fylkeskommuner når det gjelder samiske spørsmål. Det vises til vedlagt brev og utkast til veileder for konsultasjon.

Vurdering:

En lovfestet rett til konsultasjon for ulike interesser, i dette tilfelle samiske interesser er positivt. På mange måter er dette i tråd med Kommunelovens kap. 12 om Innbyggermedvirkning. Så er spørsmålet om de samsike interessene krever en ekstra lovhjemmel.

Det norske storsamfunnets forhold til den samiske befolkningen er en historie med mange farger.

Fra lappekommisjon og fornorskningsspolitikk, til et tidsskille med Altasaken, med påfølgende opprettelse av sameting, samerettsutvalg til nå endringen i sameloven. Det er også en del rettsavgjørelser knyttet til reindrift som peker i klar retning styrking av de samiske interessene (Selbudommen, Korsjøfjelldommen, Tufsingdalsdommen og Girjasdommen (Sverige)). Alle rettsavgjørelsene tyder i for stor grad på at same- og reindriftspolitikken utøves av rettsvesenet og ikke Stortinget.

I så måte er den foreslåtte endringen i sameloven om konsultasjonsplikt et tiltak i en lang rekke.

Konsultasjonsplikten inneholder omtrent det samme som var innholdet i FM i Sør-Trøndelags Dialogprosjekt mellom kommunen og reindriften, her dialog (konsultasjon) med sikte på enighet var det bærende buskap. Så kan det sikkert diskuteres hvorvidt disse tankene er godt nok forankret i de aktuelle kommunen.

Når det gjelder selve konsultasjonsordningen, finner en forslaget egentlig veldig diffust. Hvem representerer det samiske er det vanskelig å få tak i. Likeledes hvilke saker det kan gjelde, spesielt fordi tiltak etter plan og bygningsloven som hovedregel ikke omfattes av ordningen. Rent umiddelbart ser en kun forskrift etter motorferdselsloven som det eneste området loven kunne gjelde for Holtålen kommune. Her har imidlertid den sentrale forskriften klare bestemmelser om forholdet til reindriften, der minst 2/3 av konsultasjonsbehovet ivaretas.

Dersom en skal innføre en lovbestemt konsultasjonsplikt, må denne være langt klarer enn det forslaget som nå foreligger. Det eneste en oppnår med å vedta loven, men den tilhørende konsultasjonsveileder, er at det skapes mange usikkerhetsfaktorer som vil kunne medføre stor ressursbruk fra alle parter. Konkret kan en tenke seg at kommunen ikke konsulterer samiske interesser, fordi en ikke klarer å se de, dette påklages som saksbehandlingsfeil i klagebehandling, og Fylkesmannen opphever kommunens vedtak (gjørne under tvil) på denne bakgrunn.

Det er også et tankekors at loven og veilederen i den store sammenhengen regulerer relativt ubetydelige forhold. Nå er det slik at staten har en konsultasjonsplikt, men når en ser på den mengde konflikter som oppstår selv med samiske kjerneinteresser som reindrift, burde kanskje staten først sett på sin egen praktisering av konsultasjonsordningen før man pålegger kommunene en ordning som staten selv ikke har klart å få til å fungere. Jeg tenker her på et utall vindkraft og gruveutbyggingsaker. Det kan synes som om staten i svært liten grad har klart å bruke konsultasjonsordningen til å oppnå enighet med de samiske interessene.

En vil derfor ikke tilrå at den foreslåtte konsultasjonsplikten vedtas.

Dersom en skal vedta en slik konsultasjonsplikt, forutsettes følgende:

- Det må bli langt tydeligere hvilke saker dette gjelder og hvem som skal ivareta de samiske interessene
- Staten må kunne dokumentere overfor kommunene at statens konsultasjonsplikt fungerer bedre enn den synes å fungere i dag.

Kopi til:

Det kongelige kommunal- og moderniseringsdepartement, Postboks 8112 Dep ,
0032 OSLO

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Holtålen kommune går imot at det innføres en kommunal konsultasjonsplikt i sameloven som foreslått på det nåværende tidspunkt
2. Dersom en slik konsultasjonsplikt skal innføres, forutsetter dette at:

Det må bli langt tydeligere hvilke saker dette gjelder og hvem som skal ivareta de samiske interessene

Staten må kunne dokumentere overfor kommunene at statens konsultasjonsplikt fungerer bedre enn den synes å fungere i dag.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 27.02.2020
Sak: PS 7/20

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 19/1953
Tittel: Forslag til endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) og utkast til veileder for kommuner og fylkeskommuner

Behandling:

Endringsforslag fra Olav Tronsaune (AP)

- Holtålen kommune er positiv til at det innføres en kommunal konsultasjonsplikt i sameloven.
- Utkast til konsultasjonsveileder som følger høringen må bli mer tydelig på hvilke saker som utløser konsultasjonsplikt og hvem som har konsultasjonsrett.

Endringsforslag fra Heidi Greni (SP)

Rådmannens opprinnelige innstilling med tilleggspunkt 3 og 4:

1.Holtålen kommune går imot at det innføres en kommunal konsultasjonsplikt i sameloven som forslått på det nåværende tidspunkt.

2.Dersom en slik konsultasjonsplikt skal innføres, forutsetter dette at:

Det må bli langt tydeligere hvilke saker dette gjelder og hvem som skal ivareta de samiske interessene.

Staten må kunne dokumentere overfor kommunene at statens konsultasjonsplikt fungerer bedre enn den synes å fungere i dag.

3.Kommunen kan avslutte konsultasjonsprosessen etter 4 uker hvis de ikke ser mulighet for enighet.

4.Kommunen må kompenseres for de ekstra administrasjonskostnader dette vil medføre.

Avstemming:

Formannskapetets innstilling fikk 0 stemmer og falt.

Endringsforslaget fra AP ble holdt opp mot SP sitt endringsforslag. AP sitt forslag fikk 9 stemmer og SP sitt forslag fikk 6 stemmer, og som dermed falt.

Vedtak:

- Holtålen kommune er positiv til at det innføres en kommunal konsultasjonsplikt i sameloven.
- Utkast til konsultasjonsveileder som følger høringen må bli mer tydelig på hvilke saker som utløser konsultasjonsplikt og hvem som har konsultasjonsrett.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker fra den dag vedtaket ble gjort kjent for deg/dere ved mottak av denne henvendelsen. Eventuell klage sendes skriftlig til Holtålen kommune, 7380 Ålen, inneholdende klagebegrunnelse og/eller andre opplysninger som kan ha betydning for endret saksutfall.

Kommunens Delegasjonsreglement av 06.07.1998 pkt. 1.7 bestemmer at dersom vedtaket opprettholdes etter

- administrativt fattet vedtak, avgjøres saken i kommunestyret dersom vedtaket ikke er fattet på bakgrunn av særlov som krever annen klagebehandling.
- politisk fattet vedtak (i hovedutvalg e.a.), avgjøres saken i formannskapet, dersom særlov ikke bestemmer at klageinstansen er lagt til annet organ, eksempelvis Fylkesmannen.
- administrativt fattet vedtak i personalsak, avgjøres saken i administrasjonsutvalget.